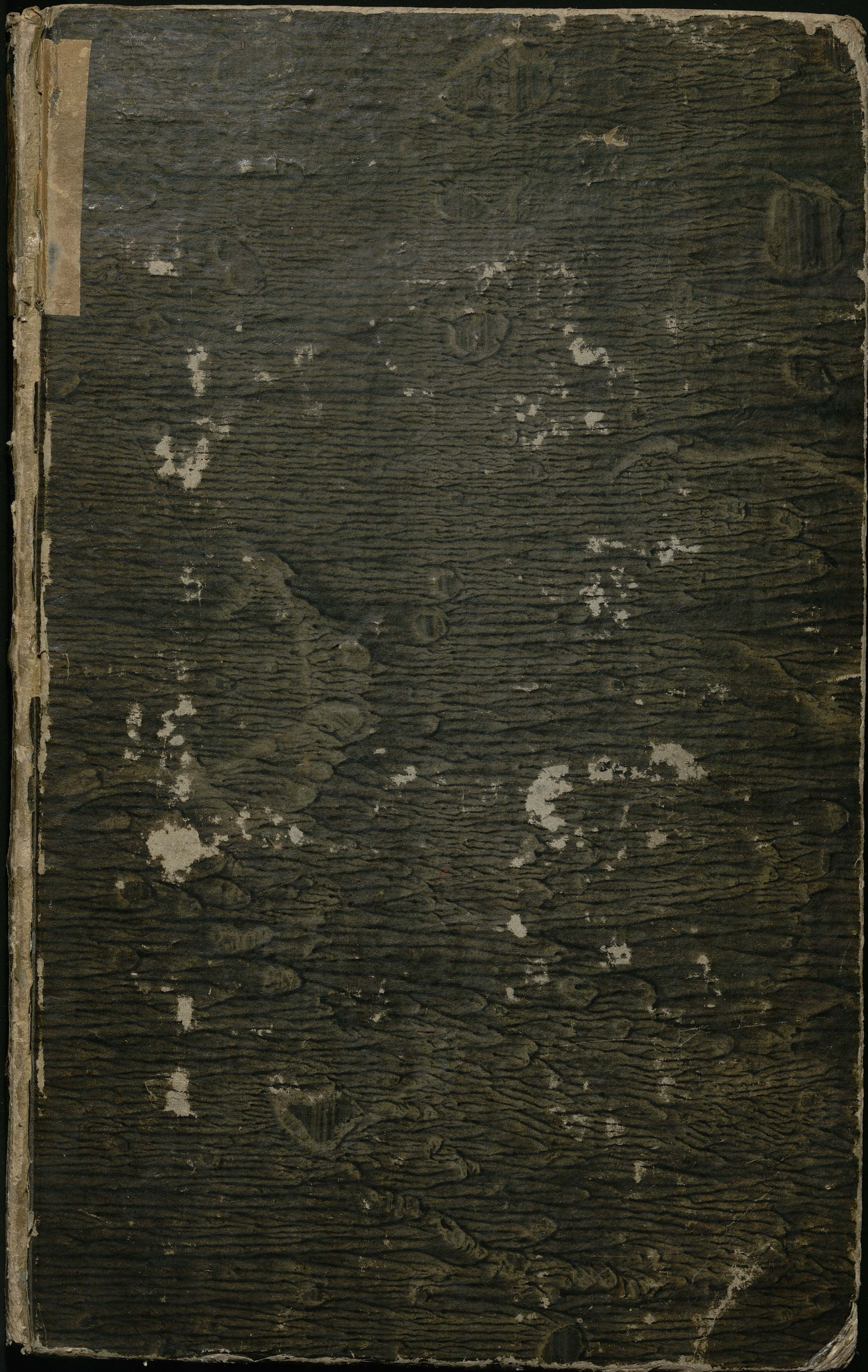
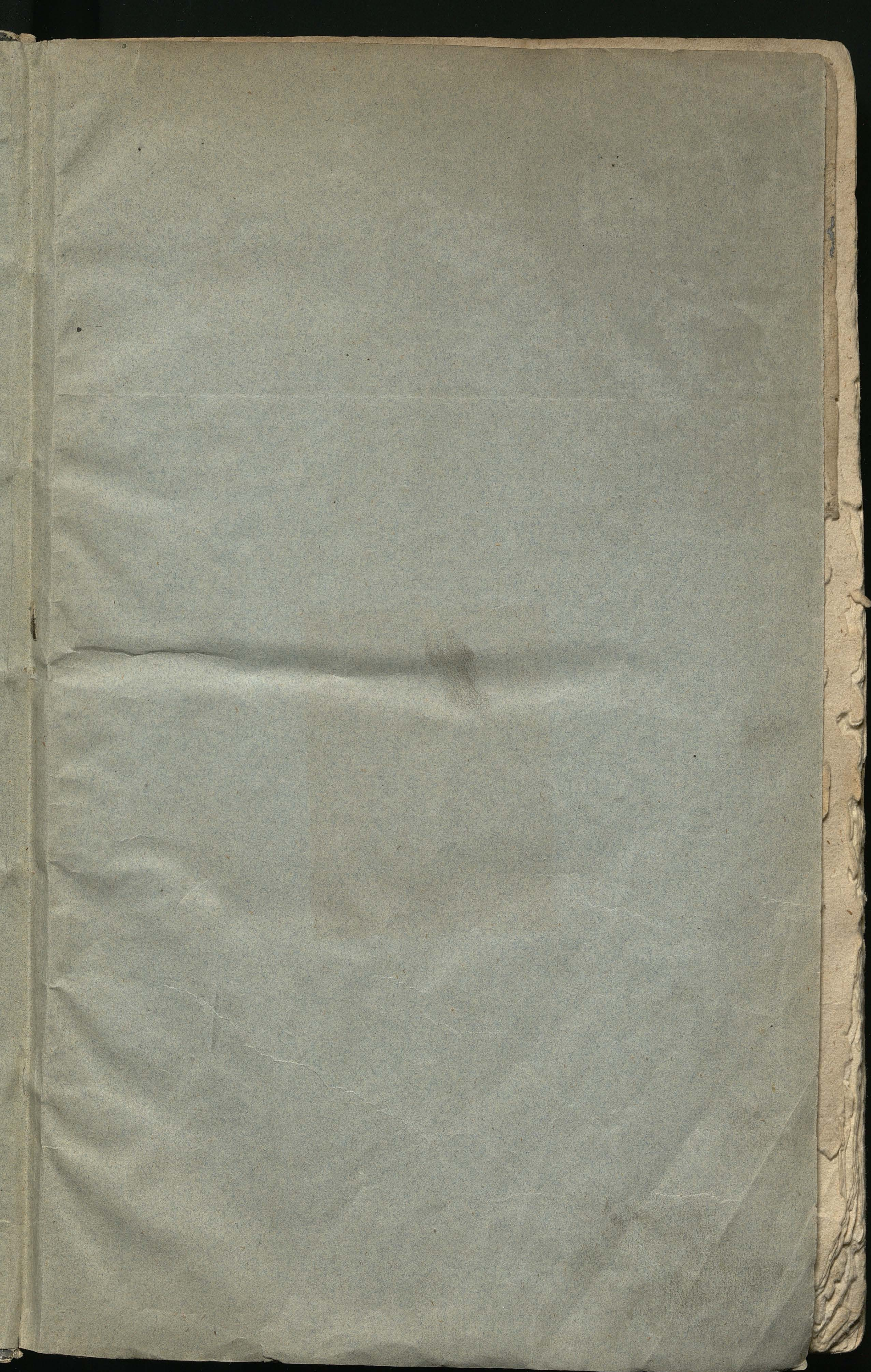

V
B
J
C
8957

MOWA

JASNIE WIELMOZNEGO JPANA

ADAMA FELKERZAMBA,

SZAMBELANA J. K. MCI:

KAWALERA ORDERU SGO STANISŁAWA,

POSŁA

NA SEYM TERAZNIEYSZY

I RAZEM

DELEGOWANEGO DO J. O. XIĄZĘCIA

PRYMASA

OD

OBYWATELOW XIĘZTWA WODZTWA: INFLANTSKIEGO,

MIANA DNIA 11. PAŹDZIERNIKA ROKU 1786.

DAwnością upoważniony zwyczay, oświadczania rekognicyi, pierwſzey po Maieſtacie Oſobie, pierwſzemu w Narodzie Xiążęciu, a w żałobney Rządu (Bog dałby nayrzadſzey chwili) naywyżſzą doſtoyność, obeymuiącemu; iak ſłodkim do dopełnienia był obowiązkiem, dla Obywatelow Xięztwa Inflantſkiego; iak do tego wierną ſkwapliwością, pociągnionemi zoſtali Ziomkowie naſi; i z iaką zdań i umyſłow otwartością, pełne radości okrzyki, do powſzechnych całego Kroleſtwa, złączyć chcieli wſpoł Bracia naſi; tego dowodem ieſt Kredens, i Inſtrukcya, ktoremi upoważnionemi zoſtaliśmy; tego ſprawdzeniem ſtawienie ſię nas Delegatow dziſieyſze przed J. O. Waſzą Xiążęcą Mością Dobrodzieiem; tego celem i zamiarem ieſt iedynym głos mnie pozwolony, w ktorym, na wzor licznie poprzedzonych wielbić przychodzi razem z powſzechnością, zadatek (iż tak rzekę) ſzczęśliwości Oyczyſtey, w wyborze, ktory nam Waſzą Xiążęcią Mość Dobrodzieia, na Prymaſowſkiey oſadził godności.

94.

Mowić mnie dziſiay o tey twierdzy, ktorą Stan Cywilny ma w pierwſzym Senatorze, daremnym byłoby: gdyż odgłos powſzechny dosyć iuż tę prawdę potwierdza całemu Kraiowi; podobnie mowić, że w naywyżſzym w Polſzcze Biſkupie, ſtan Duchowny (osobliwie w czaſach dziſieyſzych) naypotrzebnieyſzy ma filar w Osobie W. Xiążęcey Mości, niebyłoby nic więcey; iak powtorzeniem tyſiącznych podziek Opatrzności, ktore po wſzyſtkich ſtronach daią ſię ſłyſzeć. Przechodząc zaś przez to wſzyſtko, co na celu każdego ſtawa pilney i ciekawey rozwagi, luboby można rokować Oyczyźnie i ztąd przyſzłe a nieomylne korzyści, że z układu naydawnieyſzego Prawodawſtwa łączyſz w Osobie ſwoiey Mości Xiążę, dwoch Stanow naypierwſze doſtoyności, a tym ſposobem Moderatorem, ieſteś tych obu, ktorych zgoda naypotrzebnieyſzą ieſt, dla pomyślności Kraiu; lecz nic, i w tey mierze nadzwyczaynego niepowiedziałbym, kiedy, tym byli; bydź chcieli; albo powinni byli bydź i poprzednicy Waſzey Xiążęcey Mości Dobrodzieia. Co więc naydzielniey, a podobno w iednym dzſiay przykładzie, oglądać Kraiowi przychodzi, w Osobie Waſzey Xiążęcey Mości, to ieſt: ſkutek łaſkawego Niebios zrządzenia, ktore krew Polaka dla dobra Krolestwa, i ſzczęśliwości onego, udzielnie zalubiwſzy w biegu lat dwudzieſtu, iednego wprzod na Tronie, a drugiego Brata na Prymacyalnym osadziło Krześle. Z czyſtego źrzodła PONIATOWSKICH rodu, odwieczne Niebios przeznaczenia, czerpać ſłodko nakazały Oyczyznie naſzey, pomyślności gruntowne; te zaś podwoynym iuż dziſiay ciekące potokiem, gdy na tyſiączne w Rządzie Cywilnym i Duchownym rozdzielać ſię będzie ſtrumyki, ktoż iuż odtąd w nayodległeyſzych Kraiu ſtronach iednym niebędzie tchnął duchem? kto w iednoiſtności ożywiaiącey oba ſtany, od tąd w nieprzełamaney iedności zdania niebędzie ſzczęśliwym? kto nakoniec śmiałym bydź zechce, ażeby tam kąkol niezgodny między Stanami zaſiewał? gdzie naymnieyſzego wzroſtu tenże nabydź niepotrafi. Te ſą, Jaśnie Oświecony Mości Xiążę Dobrodzieiu nadzieie Powſzechności Narodu, zaręczone rowno z wyniesieniem Twoim, na Prymacyalną godność, ktora ſama więcey dla ſiebie zaſzczytu otrzymała od zacności KROLEWSKIEGO Brata, aniżeli onemu z ſiebie nadadź potrafiła; a gdy Kray uſzczęśliwiony z dziſiayſzego zdarzenia, głośne radości wykrzykuie pienia, łączą ſię do choru i Obywatele Inflantſcy, nieoddzielni, iak zawſze od powſzechności Narodu; bo nawet tym ściśley z ogulnością złączeni, iż wſzędzie iak i dziſiay w Reprezentantach ſwoich wſpolność Korony z Litwą, a tych obu z Inflantami wyſtawuią; w Prymaſie zaś Koronnym, i Litewſkim a przeto i Inflantſkim, gdy ſwoich potrzeb pewney nadziei grunt zaſadzaią, pozwoliſz J.O. Mości Xiążę Dobrodzieiu! aby Kollega daną nam Inſtrukcyą przeczytał.

INSTRUKCYA

Od Nas Urzędnikow i Obywatelow zdawna w Xięztwie Inflantskim, a teraz i w Wielkim Xięztwie Litewskim osiadłych, czasu Seymikowego ziazdu na mieyscu uprzywileiowanym, wybranym dla oświadczenia winney Rekognicyi J. W. i W. Jchmć. Panom Delegatom w Ku. 1786. Sierpnia 21. dnia dana.

LUbo w Instrukcyi Posłom na Seym wybranym wyraznie to iest zaleconym, ażeby przed Stanami Jchmć Panowie Posłowie, wierne Tronowi złożyli podzięki, imieniem Obywatelow Inflantskich za osadzenie na Krześle Prymacyalnym, Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jmci Michała PONIATOWSKIEGO, dzisieyszego PRYMASA Korony Polskiey i W. Xięztwa Litt: a przy tym temuż Panu winne podzięki oświadczyli za te wszystkie pożytki, ktore pod czułą tegoż Prezydencyą w Kommissyi Edukacyiney na cały Narod zlewaią się, w rozkrzewionych naukach, i naydroższym skarbie dla Obywatelow w Edukacyi młodzi Kraiowey; gdy iednak idąc za zwyczaiem, dawnością upoważnionym, uczczenia naypierwszego Xiążęcia Biskupa i Senatora w Kraiu, znaią się Obywatele Inflantscy do obowiązku winney Rekognicyi i na ten koniec Delegatow podług zwyczaiu z Narodow wybrali, i tychże Kredensowali.

Będzie więc powinnością tychże, aby wyznaczenia sobie audyencyi uprosiwszy, złożyli przed Jaśnie Oświeconym Xiążęciem Jmci PRYMASEM rzeczywistego poszanowania hołd, iako dowod szczerey chęci i przywiązanych zawsze życzliwości Obywatelow Xięztwa Inflantskiego.

Wielbić będą Jchmć Panowie Delegaci to Opatrzności zrządzenie, ktore z iedney krwi, KROLA i PRYMASA Kraiowi nadało, a w tym szczęśliwym uspołeniu przyszłych spokoyności między Stanami, Cywilnym, i Duchownym, iak naypewnieysze uczyniło zaręczenie.

Nie przepomną też Jchmość Panowie Delegaci, zarazem polecić, Jaśnie Oświeconemu Xiążęciu Jmci PRYMASOWI, te Kardynalne Xięztwa Inflantskiego Prawa, i Przywileie, ktore od Roku nayprzod 1561. w Akcie subiekcyi iak nayuroczyściey zawarowanemi zostały; a poźniey w 1598. 1607. i 1635. co do Alternaty Urzędow Senatorskich Inflantskich, na Koronnego, Litewskiego, a nakoniec Inflantskiego Obywatela, nadane zostały, nie mniey w ordynacyach 1674. i

96

1677. względem obioru Posłow przepisanemi są, a ktore to Prawa i Przywileie, tym droższemi dziśiay dla Obywatelow Xięztwa Inflantskiego staią się, im mniey uważanemi bydź się zdaią, dla dawności czasow, żadną iuż pamięcią sięgnionemi bydź niemogących, i nieszczęśliwego oddziału części od Polski odciętych, w ktorych i Inflanty zagarnionemi zostały.

W obiekcie zaś tego wszystkiego, gdy zalecić Interes, i Prerogatywy Obywatelow Inflantskich nieprzepomną Jchmość Panowie Delegaci, przydadzą i to w publicznym oświadczeniu, że ufność nayweiększa i iedyna wspoł Braci onych, na gorliwym Obywatelstwie i Praw strzeżeniu przez J. O. Xięcia Jmci PRYMASA zasadza się, a pewność i nadzieia skutku pożądanego nayistotniey na tym się gruntuie, że nikt lepiey i skuteczniey obrońcą bydź niepotrafi nad tego, ktory i z Urzędu, i ze krwi naybliższym iest łaskawego, a day Boże, iak naydłużey Panuiącego Monarchy.

Jozef z Wiszlinga Zyberk = Podkomorzy i Dyrektor Seymiku Xięztwa Inflantskiego.

---

w Drukarni Piotra DUFOUR, *Konsyliarza Nadwornego J. K. Mci. Dyrektora Drukarni Korpusu Kadetow, i Uprzywileiowanego na* Awizki *czyli* Doniesienia *tygodniowe.*

